

NIEUWLANDERSINGEL 63

Algemeen

Nieuwlandersingel 63 (voorheen nr. 64, daarvoor nr. 5b) is een pand van twee bouwlagen onder een kap. Tezamen met Nieuwlandersingel 62 en Nieuwlandersingel 64 behoort het tot een rijtje van drie huizen met nagenoeg identieke voorgevels, opgetrokken in neorenaissance stijl. De huizen werden in 1896 gebouwd in opdracht van de gebroeders J.M. en C.J. Smorenberg, van beroep warmoezenier (tuinder). J.M. Smorenberg heeft zelf jarenlang op nr. 64 gewoond.

Het ontwerpblad, dat alle drie de te bouwen woonhuizen omvat, dateert van 1896. De bouwvergunning werd in 1896 verleend. De blauwdruk van het ontwerpblad en de bouwvergunning bevinden zich in het Regionaal Archief Alkmaar, Secretarie-archief.

Beschrijving

Indeling

De ontwerptekening voor de panden Nieuwlandersingel 62, 63 en 64, laten een indeling zien van een destijds gangbaar type.

Aan de ene kant (bij dit drietal: rechts) de smalle gang, aan de andere kant (bij dit drietal: links) een voor- en een achterkamer met daartussen een alkoof. Aan het einde van de gang is een uitbouw waarin men destijds eerst het privaat aantrof en vervolgens de keuken. Op de verdieping liggen een ruime voor- en achterkamer, waartussen oorspronkelijk een tweede alkoof-achtige ruimte was. De ruime zolder heeft aan de achterzijde een kamer met langs de beide zijwanden een bedstede. De huizen zijn aan de achterzijde op de begane grond voorzien van een veranda.

Gevels

De huizen Nieuwlandersingel 62-63-64 zijn gebouwd achter een doorlopende voorgevel. Op het eerste gezicht lijkt er sprake van een geheel symmetrisch opgezette voorgevel, waar een grote dakkapel extra aandacht geeft aan het middelste woonhuis nr. 63. Bij nadere beschouwing wordt die symmetrie doorbroken aan de rechterzijde, waar het huis nr. 64 als enige van de drie een erker op de begane grond heeft met daarboven een balkon. Erker en balkon maken deel uit van het oorspronkelijke ontwerp.

De voorgevel van het gehele woonblok is opgetrokken uit rode baksteen, gemetseld in kruisverband. De lage plint van de voorgevel is gepleisterd en grijs van kleur.

De voordeur bevindt zich rechts in het pand en is voorzien van een bovenlicht. De deur van pand nr. 63 is nog de oorspronkelijke. Bovenaan in de deur is een driehoekig fronton aangebracht, daaronder zit een glaspaneel dat is voorzien van een ijzeren sierrooster. Naast de deur bevindt zich het brede venster van de voorkamer (oorspronkelijk een vierdelig venster met onder schuiframen en boven vaste lichten). Zowel het bovenlicht van de voordeur als dat van het brede voorkamervenster zijn voorzien van een spaarveld met daarboven een gedrukte ontlastingsboog. De boog is gemetseld uit staande bakstenen en voorzien van gepleisterde hoekblokken en een gepleisterde sluitsteen. De spaarvelden kregen een metselmozaïek van gele en oranje- en roodverblendsteen.

Vlakboven de bogen markeert een gepleisterde cordonlijst met profiel de scheiding tussen begane grond en verdieping. Deze lijst loopt door over de gevels van het hele woonblok.

Op de verdieping laten Nieuwlandersingel 62 en 63 twee T-vensters zien. Pand nr. 64 heeft op de verdieping een venster en een dubbele balkondeur met bovenlicht. De vensters en deuren kregen een gedrukte ontlastingsboog, gemetseld uit staande bakstenen en voorzien van gepleisterde hoekblokken en sluitsteen. De spaarvelden kregen een metselmozaïek van gele en orangerode verblendsteen. De spaarvelden van nr. 64 kregen een ander patroon dan die van de nrs. 62 en 63.

De voorgevel van het woonblok wordt afgesloten door een brede kroonlijst. Deze kroonlijst bestaat uit een geprofileerde gepleisterde architraaf, met daarboven een fries dat metselmozaïekwerk laat zien van gele en orangerode verblendsteen, onderbroken door bewerkte houten consoles. De consoles zijn aan de voorzijde voorzien van groeven, ze dragen de geprofileerde houten kroonlijst die dient als gootlijst.

Boven de kroonlijst heeft elk pand een dakkapel. De kapellen van de nrs. 62 en 64 zijn identiek. Op het middelste pand, dit pand nr. 63, is een grotere kapel geplaatst. Door haar grootte markeert deze het midden van de gezamenlijke gevelwand van de drie panden. De dakkapel is in tegenstelling tot de twee andere exemplaren van een veel voorkomend model. Het zolderraam is in vieren gedeeld en wordt geflankeerd door twee voluten. De kapel wordt bekroond door een segmentboogvormig fronton.

Niet alleen de voorgevels van het woonblok Nieuwlandersingel 62-63-64 vormen compositorisch een geheel, ook de achtergevels doen dat. Zoals gebruikelijk in die jaren zijn zij eenvoudiger van opzet en uitvoering dan de voorgevels. Zo kwam hier geen doorlopende lijstgevel met kleurige metselmozaïeken, maar een brede, onversierde trapeziumvormige gevel. Voor deze achtergevel is, evenals voor de zijgevels, een andere -goedkopere- rode baksteen gebruikt dan voor de voorgevel.

Dak

De panden Nieuwlandersingel 62-63-64 worden gedekt door een doorlopend dak. Het is een platdak met schuine dakschilden aan de voorzijde en aan de zijkanten. De dakschilden zijn gedekt met grijze kruispannen.

Motivering

Het pand Nieuwlandersingel 63 is een goed voorbeeld van een woonhuis uit 1896 in neorenaissance stijl, dat tezamen met de panden Nieuwlandersingel 62 en 64 deel uitmaakt van een rijtje van drie soortgelijke huizen achter een doorlopende lijstgevel en onder een doorlopend dak.

Het pand is tevens van belang als onderdeel van de gaaf bewaarde gevelwand langs de Nieuwlandersingel.

Carla Rogge,

Bureau Monumentenzorg en Archeologie Alkmaar, 14 november 1997